

الحمد لله رب العالمين

A close-up photograph of pink rose petals scattered on a dark, wet surface. Rain is falling heavily, creating a blurred, streaky effect across the entire image. The petals are in various stages of being crushed or broken, with some showing the white center. The overall mood is melancholic and romantic.

کارگاه آموزشی

کارورزی ۱ تا ۴

بازنگری شده ۹۸-۹۷

مقدم
اساتید ارجمند را گرامی می داریم

عرصه ای برای تلفیق علم و عمل

سرود جمهوری اسلامی ایران ...

رسانه تصویری پاراف
WWW.PARAF.IR

با آرزوی بهترین ها

برنامه کارورزی در دانشگاه فرهنگیان، با تأکید بر
مشاهده تأملی، روایت نگاری و واکاوی تجربیات به
عنوان عناصر سازنده / شکل دهنده عمل فکورانه؛ و با سه
روش پژوهش روایی، کنش پژوهی، درس پژوهی و به
عنوان روش های مورد تاکید در برنامه تربیت معلم فکور
این هدف را تعقیب می نماید.

برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان

پرورش معلم فکور دارای
مشاهده و عمل تأملی به منظور
کسب مهارت های حرفه ای

قالب تدوین محصول	پیامد	فعالیت های مرتبط با آمادگی دانشجو معلم برای تدریس	شیوه	هدف	
				11	
گزارش پژوهش روایی	دانشجومعلم با تکیه بر دانش و تجارب زیسته خویش از طریق مشاهده تاملی و روایت کردن موقعیت ها و تعامل با استاد و معلم راهنما مسائل موقعیت آموزشی را شناسایی می کند	- مشاهده و تطبیق تدریس معلم راهنما با مباحث نظری. - بررسی توانمندی های معلم راهنما در اجرای مهارت های معلمی - جستجوی شاخص های اخلاق حرفه ای	مشاهده تاملی	مهارت یابی در تحلیل موقعیت آموزشی	کارورزی ۱
گزارش پژوهش روایی	دانشجومعلم با تکیه بر دانش و تجارب زیسته خویش از طریق مشاهده تاملی و روایت کردن موقعیت ها و تعامل با استاد و معلم راهنما ، برای مسائل محیط آموزشی، راه حل ارائه کرده و به طور محدود اجرا می کند	طراحی. اجرا و ارزشیابی خرده فعالیت های یادگیری (تدریس نیمه مستقل) با تاکید بر فنون و مهارت های معلمی و پایبندی به شاخص های اخلاق حرفه ای	پژوهش در عمل	مهارت یابی در شناسایی و ارائه راه حل برای مسائل خاص آموزشی و تربیتی (خرده فعالیت های یاددهی یادگیری) و اجرای محدود برخی راه حل ها	کارورزی ۲
گزارش پژوهش روایی	دانشجومعلم با تکیه بر دانش و تجارب زیسته خویش از طریق مشاهده تاملی و روایت کردن موقعیت ها، توجه به شاخص های اخلاق حرفه ای و تعامل با استاد و معلم راهنما تدریس آزمایشی و مستقل را طراحی، اجرا و ارزشیابی می کند.	طراحی. اجرا و ارزشیابی ۴ تا ۶ تدریس مستقل و تکمیل چرخه خود ارزیابی حرفه ای	کنش پژوهی	مهارت یابی در ارائه تدریس مبتنی بر ساخت گرایی	کارورزی ۳
گزارش پژوهش روایی	دانشجومعلم با تکیه بر دانش و تجارب زیسته خویش از طریق مشاهده تاملی و روایت کردن موقعیت ها ، تعامل با استاد و معلم راهنما و تاکید بر اخلاق حرفه ای ، تدریس خود و هم گروهی ها را طراحی،	طراحی تدریس مشارکتی و اجرای تدریس مستقل و مدیریت کلاس در ۴۵ تا ۹۰ دقیقه و ارزیابی مشارکتی	درس پژوهی	مهارت یابی در طراحی واحد یادگیری و تدریس مشارکتی	کارورزی ۴

برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان پرورش معلم فکور دارای مشاهده و عمل تأملی

کارورزی ۱: مشاهده تأملی / تحلیل موقعیت / مساله یابی

کارورزی ۲: طراحی خرده فعالیت یاددهی یادگیری برای مساله‌شناسایی شده و اجرا و ارزشیابی

کارورزی ۳: کنش پژوهی حرفه ای با تاکید بر طراحی و تدریس مستقل مبتنی بر ساخت گرایی

کارورزی ۴: طراحی واحد یادگیری و درس پژوهی

اهداف دوره

■ تعامل اطلاعاتی پیرامون محتوای سرفصل کارورزی یک تا چهار
■ گفتگو و مشارکت اطلاعاتی در زمینه مباحث مکمل کارورزی یک تا
چهار

■ تبادل نظر در زمینه فرم های مهم مرتبط با کارورزی یک تا چهار
(مانند: فرم های تحلیل موقعیت، فرم طراحی اجرا ارزشیابی، فرم
کنش پژوهی، فرم ج، کاربرگ های درس پژوهی)

کارورزی ۱

هدف کارورزی یک

کسب توانایی تحلیل موقعیت
آموزشی و شرایط یاددهی یادگیری
از طریق مشاهده تأملی و پژوهش
روایی

تأمل Reflection

- تفکر مجدد به معنای انعکاس و بازاندیشی،
- تفکر مجدانه و دقت نظر،
- کلیدی برای پرورش درک خود و عنصر اصلی «خودنظم جویی» که بر مبنای آن شخص می تواند موقعیت و عملکرد خویش را پایش و ارزیابی کند.

انواع تأمل

- تأمل پیش از عمل،
- تأمل حین عمل
- تأمل پس از عمل.

تأمل پیش از عمل به مباحث مربوط به موقعیت‌شناسی و طراحی
پیش از اقدام برمی‌گردد.

مشاهده تاملی

چه رابطه ای
بین این تصاویر و مشاهده تاملی
وجود دارد کدام تصویر معرف
مشاهده تاملی است؟

مشاهده تاملی

بله همه این تصاویر از یک موضوع هستند و همه با هم مشاهده تاملی محسوب می شوند. زیرا هم زمینه و موقعیت مهم است و هم دقیق شدن روی جزئیات. در مشاهده تاملی ابتدا زمینه کلی و بافت مورد مشاهده قرار می گیرد و سپس برخی موضوعات؛ کانونی می شود و روی آن تامل می کنیم.

مشاهده تأملی

زمانی به مشاهده تأملی می پردازیم که در موقعیت یادگیری حواس گوناگون خود را به کار گرفته و با دریافت داده‌های حسی خام از محیط پیرامون راه را برای دستیابی به شناخت هموار می‌سازیم.

مشاهده‌ای که در آن تمام حواس فرد به کار گرفته می‌شود و او را قادر به دیدن جزئیات و ابعاد مختلف موقعیت می‌کند؛ مشاهده تأملی می‌گویند.

مشاهده تأملی یکی از سبک‌های یادگیری

توانایی نگاه کردن به **موقعیت‌های مختلف** از زوایای
گوناگون و **سازماندهی** بعضی از ارتباطات به عنوان یک
کلیت معنی‌دار است.

در مشاهده تأملی بر **فهم و معنابخشیدن** به یک قضیه یا
یک موقعیت تأکید می‌شود؛ به گونه‌ای که فرد بتواند آن
موقعیت و رخدادها را از دیدگاه‌های مختلف بررسی و
ارزیابی کند و به **مفهوم‌سازی** بپردازد.

مراحل مشاهده تاملی

الف: توصیف موقعیت (بیان ویژگی ها و مشخصه های متمایز کننده بر مبنای حواس ۵ گانه فقط)

ب: استنباط / تشریح موقعیت (دریافت ها و یا ترکیب یافته های حواس با اطلاعات، تجارب و باورهای شخصی ما) (شناسایی اجزاء و روابط بر مبنای عطف و تجارب زیسته ما)

ج: بازنگری (به گونه دیگر دیدن / از زاویه دید دیگری به موقعیت نگاه کردن) با استفاده از تکنیک های اگر، آنگاه، شش کلاه تفکر، اسکمپر... در یافتن نقطه کانونی)

د: قضاوت و تبیین مسأله با استفاده از استدلال قیاسی یا استقرایی به کمک شواهد و مستندات جمع آوری شده

۱-توصیف

روایت بی چون و چرای مشاهدات خود.

آنچه که هست.

آنچه با حواس پنج گانه به دست می آید

۱-توصیف

توصیف فضای فیزیکی: رنگ دیوار خاکستری است. روی دیوار نوشته های خودکاری زیادی وجود دارد. بیش از ۳۰ مورد جای پونز و میخ روی دیوار وجود دارد و... پرده کلاس پارچه ضخیم خردلی رنگ چروکی است که بوی نفتالین می دهد.

توصیف فضای عاطفی: معلم با لبخند وارد کلاس شد و بچه ها همه باهم دو بیت شعر... را خواندند و معلم در حالی که به همه ی دانش آموزان نگاه می کرد، سرش را تکان می داد، لبخند می زد و محکم دست می زد و چند بار کلمات آفرین، خیلی خوبه را با لحن تشویقی تکرار کرد.

۲- استنباط

فرد آنچه را با حواس پنج گانه به دست
آورده با **تجارب** و **عواطف** خویش در هم
می آمیزد و دریافت و استنباط خود را
ارائه می دهد. بنابراین استنباط می
بایست بر توصیف دقیق استوار باشد.

۲- استنباط

فضای فیزیکی: به نظر می رسد وضعیت دیوار کلاس

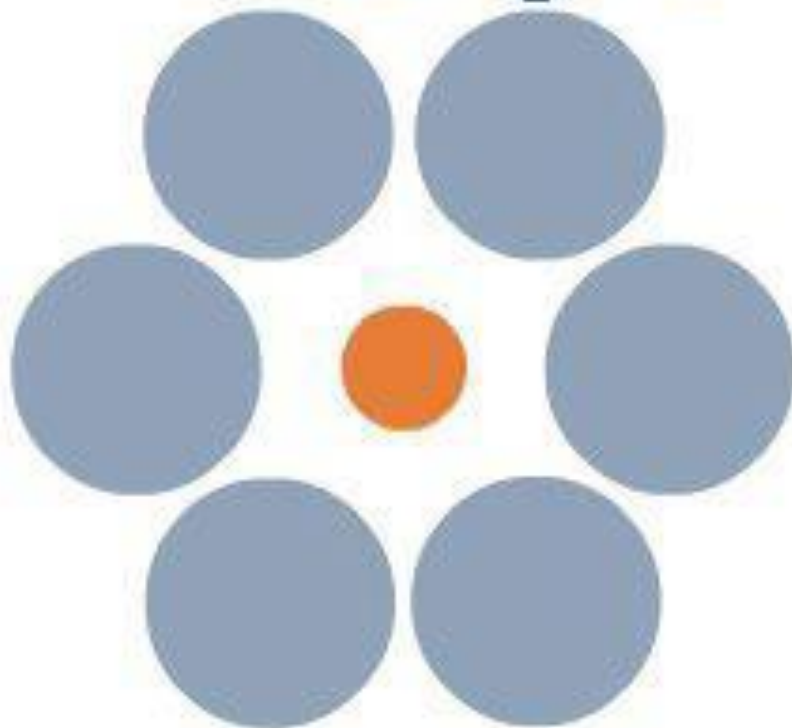
نامناسب و کسالت آور است. پرده های کلاس قدیمی هستند و روشنایی کلاس را کاهش می دهند.

فضای عاطفی: به نظر می رسد معلم با شادی وارد کلاس شد

و دانش آموزان با خوشحالی از او استقبال کردند و با شعری که قبلا هماهنگ کرده بودند کلاس آغاز شد و معلم با نشاط آنها را تشویق کرد.

نمونه هایی از استنباط!!!

کدوم دایره نارنجی بزرگتره؟

اخلاق یعنی اینکه قضاوت نکنیم... چون همه چیز
به زاویه دید ما بستگی دارد...

بیاید هیچ کس را تنها بر پایه ی زاویه دیدمان قضاوت نکنیم

حکایت قصص و قصص های زود هنگام بعضی از ما

۳- بازنگری

با تکنیک های

- شش کلاه
- اسکمپر
- اگر... آنگاه
-

بازنگری

بازنگری

بازنگری

از زاویه ای دیگر

بازنگری₃₂

بازنگری: واقعیت این است که پرده ها قدیمی؛ غیر جذاب و مانع نور هستند.

بازنگری: چرا باید تا این حد به نوروزیایی فضای آموزشی که به شدت در یادگیری مؤثر است بی توجه باشند.

بازنگری: مسئولین از اصول تعلیم و تربیت و عوامل مؤثر بر آن بی اطلاع هستند و به خاطر

سودجویی برای بهسازی فضای کلاس اقدام نمی کنند. واقعا که...

بازنگری: شاید پرده ها را شسته اند و به طور موقت این پرده ها را زده اند و روی دیوارها قرار

است یونولیت های بزرگ رنگی نصب شود.

بازنگری: بهتر است مصاحبه ای با مدیر انجام شود تا نگرش وی به فضای آموزشی مشخص شود. بهتر

است از امکانات اتاق پرورشی برای بهسازی فضای اتاق و مدیریت نور استفاده بشود.

بازنگری: در مجموع به نظر می رسد با توجه به شواهد گردآوری شده مساله مهم وجدی نور در کلاس

مورد بی توجهی قرار گرفته . و نظرات کلاه سبز چندان راهگشا نیست... همچنین در مورد سایر بازنگری ها

شواهد بررسی شود. آیا کسی خبری از پرده های شسته یا تازه خریداری شده دارد؟ آیا سال قبل

همین پرده ها در کلاس نصب شده بوده؟

تکنیک شش کلاه تفکر

سفید، رنگی خنثی و منفعل است.
کلاه سفید با موضوعات و شکل‌های انفعالی سر و کار دارد.
کسی که این کلاه را بر سر گذاشته، واقعیت‌ها را بدون
هیچ‌گونه قضاوتی مورد کنکاش قرار می‌دهد..

رنگ قرمز نشانه خشم، شور و هیجان است. در کلاه قرمز
بینش هیجانی و جنبه‌های احساسی و غیر استدلالی مد
نظر می‌باشد. در واقع این رنگ کلاه ابزار مناسبی برای
بیرون ریختن احساسات است.

**رنگ سیاه نشانه منفی‌نگری و افسردگی است.
بنابراین فردی که با این رنگ کلاه در جلسه حضور
پیدا می‌کند، جنبه‌های منفی و بد بینانه موضوع را
ابراز می‌کند.**

زرد نشانه آفتاب و مثبت است.
فرد صاحب کلاه زرد جنبه‌های مثبت و خوش بینانه
موضوع مورد بررسی قرار می‌دهد.

**رنگ سبز نشانه رویش و باروری است.
به همین جهت از کلاه سبز برای ابراز ایده‌ها و
راه‌حل‌های جدید و خلاقانه استفاده می‌شود.**

رنگ آبی سرد است.
ان کلاه کنترل کننده و سازمان دهنده اندیشه‌ها
است. کسی که این کلاه را بر سر گذاشته، نظرات بقیه
کلاه‌ها را مورد ارزیابی قرار داده و سازمان‌دهی
می‌کند.

۴- قضاوت و مساله یابی

قبل از هر داوری ابتدا باید گزاره های توصیفی و استنباط خود را بازنگری کنیم تا هراستنباطی که شواهد بیشتری داشت به عنوان نقطه کانونی انتخاب کرده؛ سپس با تشخیص مساله می توانیم اقدامی فکورانه داشته باشیم

ابعاد مسأله شناسی و تحلیل موقعیت در فرایند کارورزی

مشاهده تأملی و مسأله شناسی موقعیت فیزیکی

تهیه گزارش از :

موقعیت فیزیکی مدرسه شامل موقعیت جغرافیایی و محیط بیرونی مدرسه، انواع فضا ها (کتابخانه، زمین ورزش، آبخوری، سرویس ها، کلاس ها، راهرو ها....) نور، جریان هوا، وضعیت بهداشت، امکانات و تجهیزات (کارگاهی، آزمایشگاهی، شبکه مجازی، سایت و....) شناسایی و **تبیین مسأله** (فرآیند مسأله شناسی رعایت شود) ارائه یافته ها در سمینار مدرسه / پردیس. این گزارش در قالب **روایت نگاری** (فرم پیوست) تنظیم شود.

مشاهده تأملی و مسأله شناسی

ساختار و سازمان مدرسه

ساختار سازمانی شامل:

چارت سازمانی، آیین نامه های اجرایی، شوراهاى مدرسه، شرایط بهداشتی و ایمنی، روش های به کارگرفته شده در اداره مدرسه، نحوه گردش کار در سطح مدرسه، پوشش و لباس دانش آموزان، مقررات انضباطی تعاملات اداری میان مدیر، معلمان، کارکنان و نحوه ارتباط با اولیاء مدرسه، امور مالی و تدوین آن در قالب روایت نویسی تنظیم شود.

مشاهده تأملی و مسأله شناسی موقعیت عاطفی روانی

تهیه گزارش از:

موقعیت عاطفی روانی مدرسه شامل: روابط عاطفی میان معلم و دانش آموزان (درک حالات روانی دانش آموزان، برنامه ریزی برای ایجاد جو مثبت و سازنده در فضای کلاس و...) تعاملات دانش آموزان با یکدیگر (میزان احترام، همدلی، همکاری و...)، روابط عاطفی میان معلمان و کارکنان و مدیر شناسایی و تبیین شود.

مشاهده تأملی و مسأله شناسی

کلاس درس و فرآیند آموزش

تهیه گزارش از:

موقعیت آموزشی شامل جو و فضای عاطفی و روانی، طراحی آموزشی، راهبرد های آموزش، سازماندهی تکالیف یادگیری، تعاملات میان معلم و دانش آموزان و دانش آموزان با یکدیگر، وضوح و شفاف بودن مباحث، میزان درگیر نمودن دانش آموزان در فرآیند یادگیری، مواد و منابع آموزشی، ارزشیابی از یادگیری و...) شناسایی و تبیین شود.

روایت پژوهی و پژوهش

رویکردهای پژوهش

رویکردهای پژوهش

پژوهش ها می تواند با سه رویکرد انجام پذیرد:

رویکرد کمی

رویکرد کیفی

رویکرد ترکیبی

انواع پژوهش های کیفی

- ✓ مطالعه موردی Case study
- ✓ طرح های روایتی یا پژوهش روایی Narrative
- ✓ تئوری زمینه ای Grounded theory
- ✓ روش تاریخی Historical method
- ✓ قوم نگاری Ethnography
- ✓ پدیدارشناسی Phenomenology
- ✓ تحقیق در عمل یا اقدام پژوهی Action research
- ✓ تحلیل گفتگو Discourse analysis

پژوهش‌های کیفی که مبتنی بر پارادایم تفسیری و روش‌شناسی پدیدارشناختی‌اند، بر درک معنای رویدادها توسط افراد تحت مطالعه استوارند. در این حالت نگاه به پدیده‌ها، نگاهی کل‌گرایانه و جامع‌نگر است و دنبال کردن این روش، راهی است برای کسب آگاهی از طریق کشف معانی پدیده‌ها. از نظر مایکوت و مورهایس چهار تفاوت بنیادین میان پژوهش‌های کمی و کیفی، عبارت‌اند از:

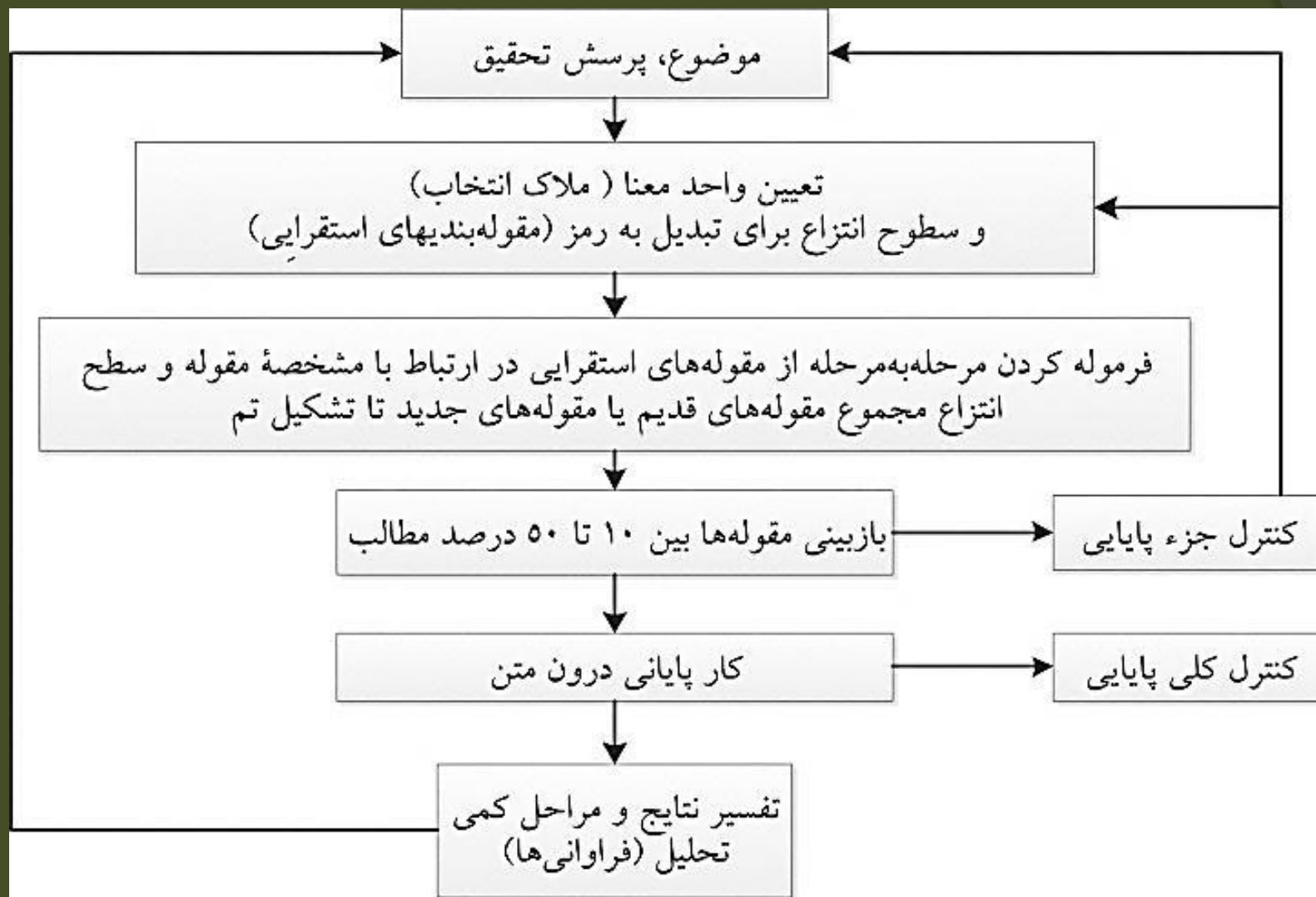
۱. کلمات (مفاهیم) در برابر اعداد،

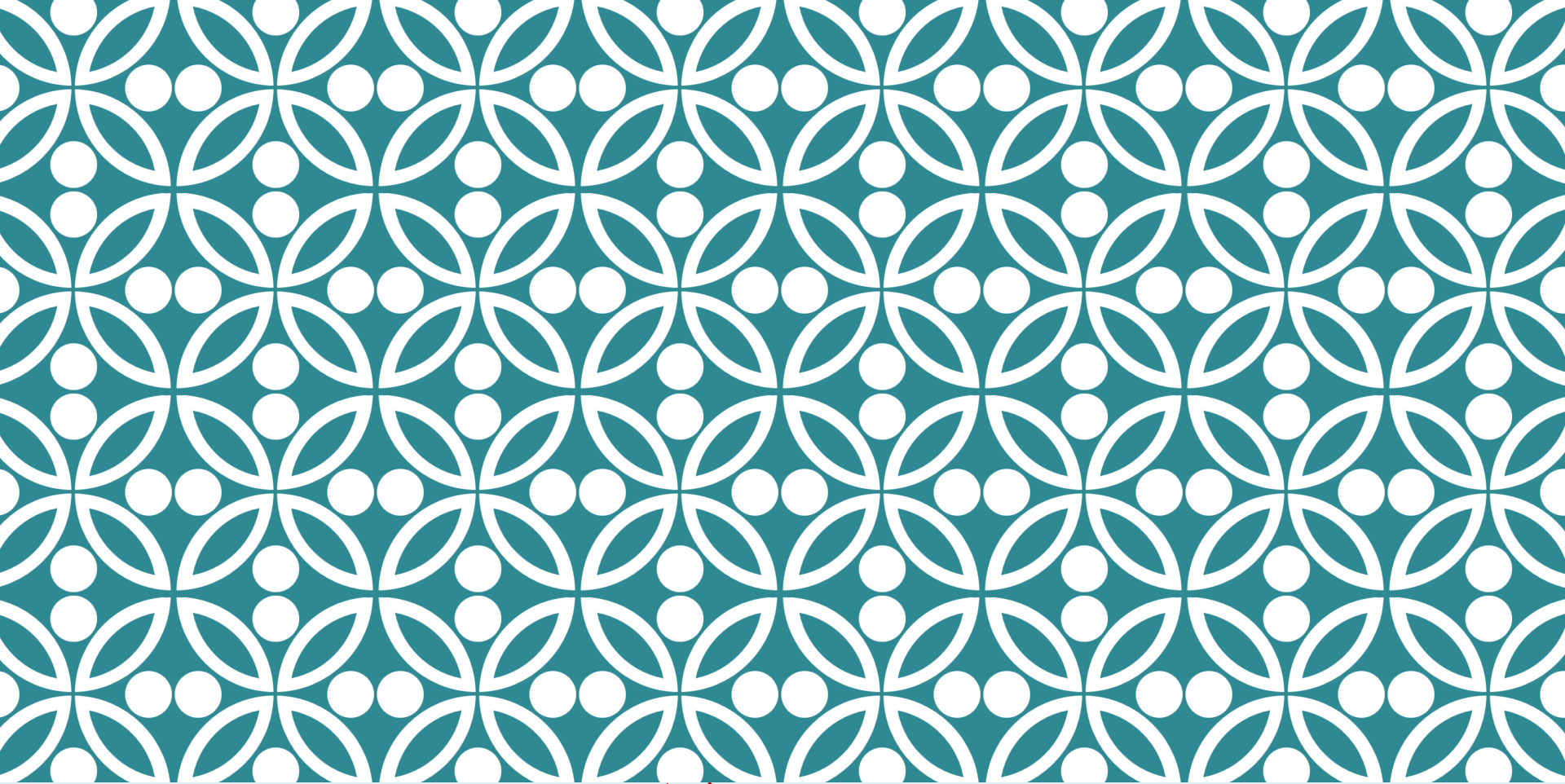
۲. دیدگاه بینش‌مدار در برابر دیدگاه عینیت‌مدار،

۳. کشف در برابر اثبات،

۴. انسان‌محوری در برابر ابزارمحوری.

مدل مرحله کاربرد مقوله استقرایی

کد گذاری

تکنیک مورد نیاز در فرایند کارورزی

مراحل کد گذاری

الف: مطالعه گزارش روایی ثبت شده

ب: علامت گذاری جملات و عبارات قابل تامل

ج: نام گذاری و یا عنوان دهی جملات قابل تامل

د: در کنار هم گذاشتن جملاتی که عنوان مشترک دارند

ه: تعیین رابطه ها و اولویت جملات هر عنوان

ز: تعیین رابطه ها و اولویت بندی عنوان ها (حذف، ادغام، تبدیل و ...) و استخراج

عناوین یا گزاره های کلی تر

ح: تعیین عناوین یا گزاره های کلی و تحلیلی

انواع کد گذاری

کد گذاری باز

- خرد کردن؛ مقایسه کردن؛ مفهوم پردازی؛ و مقوله بندی داده‌ها،
- گسترش مفاهیم شناسایی شده و پدیدها بر حسب خصوصیات و ابعادشان
- طبقه بندی موارد مشابه
- عنوان دهی بر حسب زدن مقولات

کدگذاری محوری^۱

کدگذاری محوری؛ روند ارتباط دادن خرده مقولات به یک مقوله است. جریان پیچیده ای از تفکر استقرایی و قیاسی است که متضمن مراحل مختلف است.

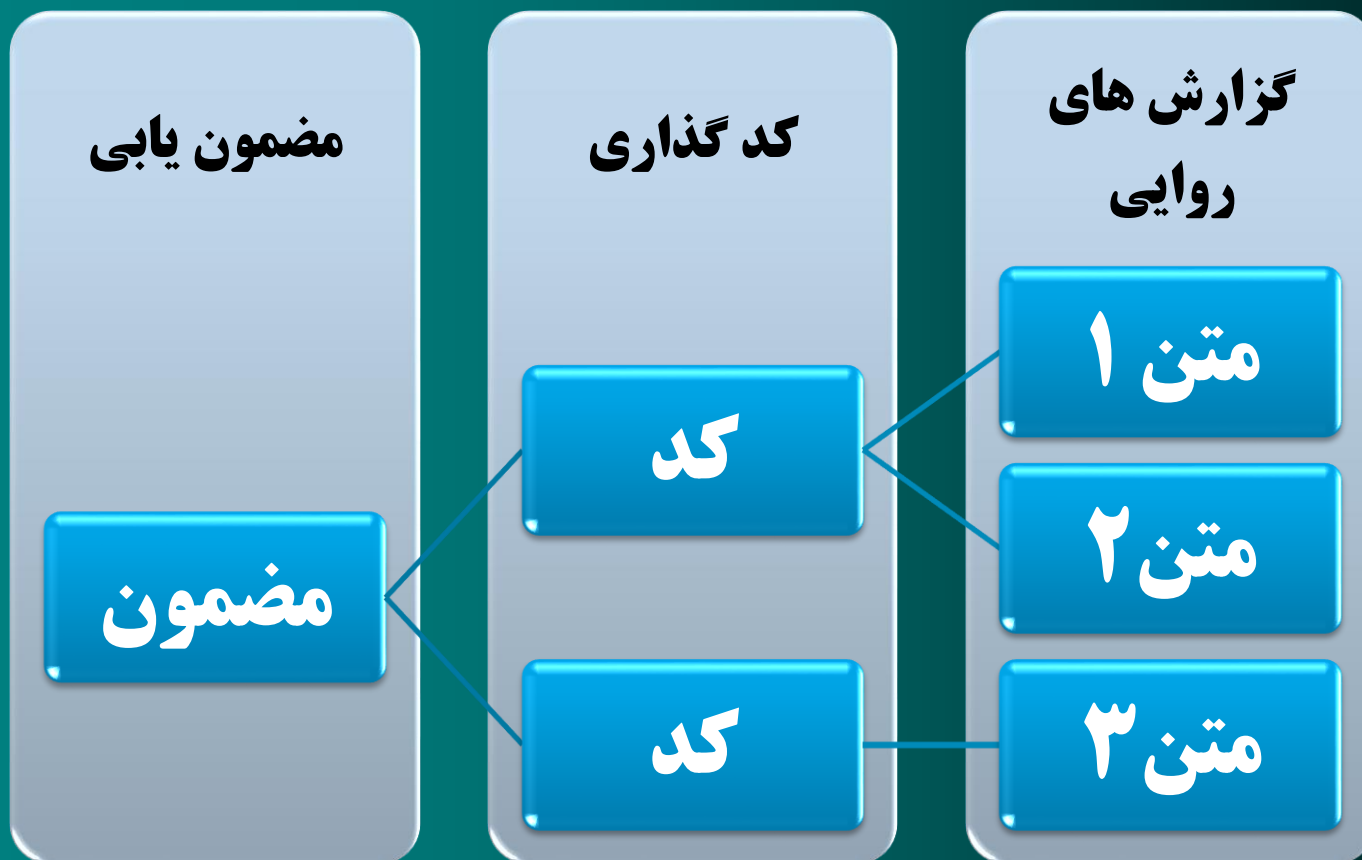
در کدگذاری محوری، استفاده از رویه های مقایسه و طرح پرسش متمرکزتر شده یک پارادایم سوگیری شد

کدگذاری انتخابی

روند انتخاب مقوله اصلی به طور منظم و ارتباط دادن آن با سایر مقوله‌ها، اعتبار بخشیدن به روابط، و پر کردن جاهای خالی با مقولاتی که نیاز به اصلاح و گسترش بیشتر دارند. شیرازه اصلی این مرحله کدگذاری انتخاب یک مقوله اصلی و مرتبط ساختن بقیه مقولات عمده، هم به آن و هم به همدیگر است. که این امر با پیمودن مراحل صورت می‌گیرد؛

کدگذاری انتخابی؛

1. در زمینه مورد مطالعه چه چیزی برجسته و قابل توجه است مسأله اصلی چیست؟ یافتن مقولات
2. ربط دادن مقولات تکمیلی بر گرد مقوله یا مقوله های اصلی
3. مرتبط ساختن مقولات به یکدیگر
4. به تأیید رساندن آن روابط در قبال داده ها.
5. تکمیل مقولاتی که نیاز به اصلاح و یا بسط و گسترش دارند

خدا

in Khodda

خوشا راهی که
پیمانش تو باشی

